

ภาคผนวกที่ 6

5.1) ตัวอย่างแบบทดสอบกระบวนวิชากฎหมายรัฐสภา และแนวคำตอบ ตัวอย่างที่หนึ่ง

ข้อ 1 ถาม ให้อธิบายความหมายของ “กฎหมายรัฐสภา” และความสัมพันธ์
ระหว่าง “กฎหมายรัฐสภา” กับ “กฎหมายรัฐธรรมนูญ” มาพอสังเขป.

แนวคำตอบ เพื่อความเข้าใจที่ง่าย ควรแยกตอบข้อสอบเป็น 2 หัวข้อ

ก. ความหมายของกฎหมายรัฐสภา

ศาสตราจารย์ มาร์เซล เพร์โลต์ (Professeur Marcel Prélot) ได้ให้คำจำกัดความ
ของกฎหมายรัฐสภาเป็นสองลักษณะ

1) ความหมายอย่างกว้าง กฎหมายรัฐสภา หมายถึง “กฎหมายของรัฐสภา”
นั่นเอง กฎหมายลักษณะนี้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งกล่าวถึงกฎเกณฑ์ที่
บัญญัติถึงองค์กร องค์กรประกอบ อำนาจหน้าที่ ของสภาการเมือง จากคำนิยามนี้ กฎหมายรัฐ
สภาจึงถือเป็นสาขาวิชาหนึ่งของกฎหมายรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับวิชากฎหมายปกครอง

2) ความหมายอย่างแคบ กฎหมายรัฐสภา กล่าวถึง กฎเกณฑ์ที่มีลักษณะพิเศษ
และเฉพาะสำหรับสภา ซึ่งกฎเกณฑ์ดังกล่าวก็ไม่จำเป็นที่จะต้องสอดคล้องกับ “กฎหมาย
ของรัฐสภา” (Droit de Parlement) เสมอไป กฎหมายของรัฐสภานี้อาจพิจารณาได้ 2 ด้าน
ด้านที่หนึ่งเป็นการศึกษาในแง่แบบพิธี “กฎหมายของรัฐสภา” จะประกอบด้วยกฎเกณฑ์
ที่มีค่าเท่ากับรัฐธรรมนูญ และมีค่าเท่ากับกฎหมายทั่วไป อีกด้านหนึ่งพิจารณาจากแนวคำ
วินิจฉัยของตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งวินิจฉัยว่า “ในแต่ละสภามีลักษณะความชอบด้วย
กฎหมาย (legalité) ของสภาเอง ซึ่งสภาจะมีอำนาจในการจัดตั้งองค์กรของตนเอง” ซึ่งใช้
บังคับโดยองค์กรของสภา และคำตัดสินขององค์กรนี้จะมาจากขอบเขตอำนาจของแต่ละสภา

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ มาร์เซล เพร์โลต์ ยังได้ให้ความหมายของกฎหมายรัฐสภา
อีกว่า หมายถึง “กฎเกณฑ์ทั้งหลายที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือที่เป็นแบบประเพณีที่ใช้
ปฏิบัติต่อสมาชิกของสภาการเมือง ทั้งในลักษณะที่เป็นพฤติกรรมปัจเจกบุคคล หรือที่เป็น
ลักษณะทั่วไป”

ข. ความสัมพันธ์ระหว่างวิชากฎหมายรัฐสภากับกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ขอบเขตของวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญกว้างกว่าวิชากฎหมายรัฐสภา เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญศึกษาถึง ประวัติ ความหมาย ประเภทของรัฐธรรมนูญ รัฐและรูปของรัฐ รัฐบาล และรูปของรัฐบาล การแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย และความเกี่ยวพันระหว่างอำนาจนี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย หลักทั่วไปของการเลือกตั้ง พรรคการเมือง กฎหมายเลือกตั้งของไทย

ส่วนกฎหมายรัฐสภา มีเนื้อหามุ่งหนักไปศึกษาถึงกฎเกณฑ์เกี่ยวกับรัฐสภา ศึกษาเกณฑ์ดังกล่าวในลักษณะละเอียด (Spécialization) โดยจะศึกษาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญประกอบกับข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา รวมทั้งในแง่ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายรัฐสภาไทยกับของต่างประเทศด้วยเช่นกัน.

ข้อ 2 ตาม ให้อธิบายเรื่องการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรี ในระบบรัฐสภาไทยกับระบบรัฐสภาของฝรั่งเศส ตลอดจนความหมายทางการเมือง (ภาคปฏิบัติ) มาพอสังเขป.

แนวคำตอบ การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรี ในระบบรัฐสภาไทยกับระบบรัฐสภาของฝรั่งเศส มีประเด็นที่จะต้องตอบดังต่อไปนี้

ก. หลักเกณฑ์ในการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีของทั้งสองระบบ มีดังต่อไปนี้

(1) ระบบรัฐสภาไทย

ตามบทบัญญัติ มาตรา 137 แห่งรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2521 ได้บัญญัติไว้ว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเข้าชื่อเสนอขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

เมื่อการเปิดอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมีใช้ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายทั่วไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกับการอภิปรายสิ้นสุดลง มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจ มีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้นเป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจเป็นราย

บุคคลหรือทั้งคณะอีกตลอดสมัยประชุมนั้น”

(2) ระบบรัฐสภาฝรั่งเศส

หลักเกณฑ์ของการลงมติไม่ไว้วางใจ มีดังต่อไปนี้

2.1 การเสนอญัตติ ญัตติขอเปิดอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจจะต้องถูกเสนอโดยสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมด สมาชิกสภาที่เสนอญัตตินี้จะไม่สามารถขอเสนอได้หลายญัตติในคราวเดียวกัน และเมื่อเข้าชื่อเสนอญัตติไปแล้วจะไม่มีกรถอนรายชื่อ และการเพิ่มญัตติจะต้องมีข้ออ้างที่มีเหตุผล

นอกจากนี้ การเสนอญัตติไม่ไว้วางใจไม่สามารถกระทำได้ในระยะที่มีประธานาธิบดีรักษาการ หรือชั่วคราว และในระหว่างที่มีการใช้มาตรา 16 สภาจะเสนอญัตติไม่ไว้วางใจได้ก็ต่อเมื่อมีสมัยประชุมสามัญเท่านั้น และต้องไม่ใช่ญัตติที่เกี่ยวกับมาตรการที่ประธานาธิบดีใช้โดยอาศัยมาตรา 16

2.2 การออกเสียง การออกเสียงลงมติไม่ไว้วางใจจะกระทำหลังจากเวลาผ่านไปแล้ว 48 ชั่วโมง นับแต่เมื่อมีการยื่นญัตติ แต่กฎข้อบังคับที่ 154 ระบุว่า การออกเสียงให้กระทำเมื่อเวลาผ่านไปพ้นไปแล้ว 3 วัน เมื่อมีการอภิปรายในญัตตินี้แล้วจะถอนญัตติกลางคันไม่ได้

2.3 การนับคะแนนเสียง มาตรา 49.2 แห่งรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส ค.ศ. 1958 ได้วางหลักเกณฑ์สำคัญซึ่งถูกกีดกันโดย “Gaillard” ถ้อยคำที่ว่า “ถ้าสมาชิกคนใดไม่ออกเสียงในญัตติดังกล่าว ให้ถือว่าออกเสียงไว้วางใจรัฐบาล” ญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาลจะถือว่ารัฐสภาเห็นชอบก็ต่อเมื่อได้เสียงข้างมากของสมาชิกของสภา

2.4 ผลของการออกเสียง ถ้าสมาชิกลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล นายกรัฐมนตรีก็ต้องลาออก ถ้ามติไม่ไว้วางใจได้คะแนนเสียงน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดในสภา สมาชิกสภาที่ยื่นเสนอญัตติไม่มีสิทธิขอขึ้นได้อีกในระหว่างสมัยการประชุมเดียวกัน

ข. ความหมายทางการเมือง หรือภาคปฏิบัติ การลงมติไม่ไว้วางใจ มีความหมายทางการเมืองดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบต่ออำนาจ ในระบบรัฐสภาไทย การลงมติไม่ไว้วางใจเป็นเครื่องมือของสภาที่มีผลกระทบถึงเฉพาะคณะรัฐมนตรี ไม่รวมถึงประมุขของประเทศ (พระมหากษัตริย์) แต่ในระบบรัฐสภาฝรั่งเศส การลงมติไม่ไว้วางใจ นอกจากจะมีผลกระทบต่อนายกรัฐมนตรีแล้ว ยังมีผลกระทบถึงประมุขของประเทศ คือประธานาธิบดีด้วย

2. การปฏิบัติในสภา ทั้งในระบบรัฐสภาไทยและรัฐสภาฝรั่งเศส การยื่นญัตติ
ไม่ไว้วางใจเป็นเพียงเครื่องมือของฝ่ายค้านที่ต้องการจะอภิปรายในสภา เพื่อคัดค้านนโยบาย
และการบริหารงานของฝ่ายรัฐบาล และมีลักษณะการหาเสียงเพื่อโอกาสหน้า ที่ฝ่ายค้านจะได้มี
โอกาสชนะการเลือกตั้งนั่นเอง ส่วนการหวังผลที่จะให้สภาลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลนั้นเป็น
เรื่องค่อนข้างยาก เพราะโดยหลักแล้วรัฐบาลกุมเสียงข้างมากในสภา

ข้อ 3 ตาม กรณีที่เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคณะกรรมการการคมนาคม
ของสภาผู้แทนราษฎรกับฝ่ายบริหาร (กระทรวงคมนาคม) ในประเด็นที่ว่ากระทรวงคมนาคม
ไม่ให้ความร่วมมือในการที่จะเชิญข้าราชการประจำมาให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการดังกล่าว

ในทัศนะของท่านเห็นว่า การที่ข้าราชการประจำไม่ไปให้คำชี้แจงแก่คณะกรรมการ
การดังกล่าว เพราะรัฐมนตรีต้นสังกัดไม่อนุมัติให้ไปชี้แจง เป็นการกระทำที่ขัดต่อบท
บัญญัติมาตรา 139 ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 หรือไม่ เพราะเหตุใด

อนึ่ง ถ้าท่านเห็นว่าขัดต่อมาตรา 139 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 ท่านมีทางแก้ไข
ปัญหาได้อย่างไร

(มาตรา 139 ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 บัญญัติไว้ว่า “วุฒิสภาผู้แทนราษฎร
มีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ.....เพื่อกระทำกิจการ
หรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่สภามอบหมายแล้วรายงานต่อสภา คณะ
กรรมการที่กล่าวนี้อาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริง
หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำ หรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้น
ได้.....”)

แนวคำตอบ ข้อนี้นั้นขึ้นอยู่กับเหตุผลของการตอบเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบ
จะต้องอ้างอิงหลักวิชาการ กล่าวคือ ต้องตอบโดยอาศัยหลักกฎหมายดังต่อไปนี้ด้วย

มาตรา 139 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน บัญญัติไว้ว่า “วุฒิสภาและสภาผู้แทน
ราษฎรมีอำนาจเลือกสมาชิกของสภาแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ.....เพื่อ
กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่สภามอบหมายแล้วรายงาน
ต่อสภา คณะกรรมการที่กล่าวนี้อาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มา
แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำ หรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาอยู่นั้นได้....”

ข้อ 4 ทาม

ก. มีผู้เสนอความเห็นว่า “ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา ควรมีลักษณะเป็นข้อบังคับแบบถาวร ไม่จำเป็นต้องมีการยก่างใหม่ทุกครั้งที่มีสภาฯ ชุดใหม่” ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด (ตอบเหตุผลหลักมาพอสังเขปเท่านั้น)

ข. มีผู้เสนอความเห็นว่า “ก่อนที่จะประกาศใช้ข้อบังคับการประชุมสภาฯ (ทั้งของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภา) ควรให้ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตรวจสอบเสียก่อนว่า ข้อความในข้อบังคับการประชุมสภาฯ นั้น ขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตีความในข้อบังคับการประชุมสภาฯ ภายหลัง”

ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับความเห็นดังกล่าว เพราะเหตุใด (ตอบเหตุผลมาพอสังเขปเท่านั้น)

แนวคำตอบ ข้อนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลที่นักศึกษาตอบมา ทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิชาการในการตอบเป็นสำคัญ ตลอดทั้งควรจะต้องอ้างถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

ในข้อ ก. ควรจะกล่าวถึงวิวัฒนาการของข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาไทยมาด้วยพอสังเขป

ในข้อ ข. ควรจะกล่าวถึงขั้นตอนในการประกาศใช้ข้อบังคับการประชุมรัฐสภาของไทยมาด้วย.

5.2) ตัวอย่างแบบทดสอบกระบวนวิชากฎหมายรัฐสภาและแนวคำตอบ ตัวอย่างที่สอง

ข้อ 1 ทาม ให้อธิบายถึง ข้อดีของระบบสภาเดี่ยว (Unicameral Assembly) และข้อดีของระบบสองสภาหรือสภาคู่ (Bicameral Assembly) มาโดยสังเขป

แนวคำตอบ ข้อดีของระบบสภาเดี่ยว มีดังต่อไปนี้

ก. ถ้ามีสภานิติบัญญัติเพียงสภาเดี่ยว ย่อมเป็นการแสดงถึงเอกภาพ (Unity) ถ้ามีสภานิติบัญญัติสองสภาจะเกิดความขัดแย้ง (Duality) ขึ้น เพราะเท่ากับมีรัฐอธิปไตย (Sovereignty) เท่ากับจำนวนสภานิติบัญญัติซึ่งรัฐมีอยู่

ข. กฎหมายคือ เจตจำนงของราษฎรและในขณะเดียวกันในเรื่องเดียวกันราษฎรจะมีเจตจำนงสองเจตจำนงหาได้ไม่ ฉะนั้น สภานิติบัญญัติซึ่งเป็นผู้แสดงเจตจำนงของราษฎร

ในส่วนที่เกี่ยวกับการบัญญัติกฎหมาย จึงมีได้แต่สภาเดียว การมีสองสภาจึงเป็นการขัดแย้งกับความเป็นอันเดียวกันของรัฐ

ก. ถ้าสมาชิกของสภาทั้งสอง ได้รับเลือกตั้งเข้ามาโดยวิธีเลือกตั้งอันเดียวกัน ก็เป็นที่เห็นได้ชัดว่า การมีอีกสภาหนึ่งไม่มีประโยชน์ ตรงกันข้ามกลับเป็นความหืดเปลี่ยน และทำให้การพิจารณาร่างกฎหมายล่าช้าโดยไม่จำเป็น แต่ถ้าใช้วิธีการเลือกตั้งต่างกัน สภาใดสภาหนึ่งย่อมจะเป็นผู้แทนเจตจำนงของราษฎรผู้เลือกตั้งมากกว่าอีกสภาหนึ่ง และโดยเหตุนี้จึงควรจะมีอำนาจนิติบัญญัติตกอยู่แก่สภานิติบัญญัติเท่านั้นแก่สภาเดียว

ง. การมีสภานิติบัญญัติสองสภา ทำให้สมาชิกไม่สำนึกในความรับผิดชอบ สมาชิกสภาหนึ่งอาจผ่านร่างกฎหมายไปอย่างลวก ๆ โดยคาดหมายว่าอีกสภาหนึ่งจะไม่เห็นชอบ หรือคงจะแก้ไขข้อบกพร่องเอง

ข้อดีของระบบสองสภา

ก. การมีสภาที่สองเป็นเครื่องชั่ง (CHECK) การบัญญัติกฎหมายโดยรีบร้อนเกินไป หรือกฎหมายซึ่งได้รับการพิจารณาอย่างลวก ๆ

ข. สภาที่สองทำหน้าที่คุ้มครองเอกชน ต่อการใช้อำนาจกดขี่ของสภานิติบัญญัติสภาเดียว

ค. การมีสภาที่สอง เป็นการเปิดโอกาสให้มีผู้แทนของผู้มีประโยชน์ได้เสียพิเศษ หรือชั้นของราษฎรบางชั้น

ง. ในรัฐที่เป็นสหรัฐ การมีสภาที่สองทำให้มีสภาซึ่งเป็นผู้แทนประโยชน์ได้เสียของมลรัฐต่าง ๆ

จ. การมีสภานิติบัญญัติสองสภา ทำให้มีสมาชิกเป็นจำนวนมาก การที่จะให้สินบน หรือใช้อิทธิพลข่มขู่ เพื่อให้ผ่านร่างกฎหมายจึงทำได้ยาก

ข้อ 2 ทาม ให้อธิบายถึงลักษณะในทางกฎหมายของข้อบังคับของสภา และความสำคัญของข้อบังคับของสภามา โดยสังเขป

แนวคำตอบ ลักษณะในทางกฎหมายของข้อบังคับของสภา มีดังต่อไปนี้

(1) ข้อบังคับของสภามีลักษณะเป็นมติหรือข้อตกลง (résolution) ซึ่งเกิดขึ้นโดยผลแห่งการลงมติของสภาใดสภาหนึ่งแต่สภาเดียว และเมื่อสภาใดลงมติให้ใช้ข้อบังคับของตนแล้ว ประธานแห่งสภานั้น ๆ เป็นผู้ลงนามประกาศใช้เอง

(2) ข้อบังคับเป็นบทบัญญัติที่ผูกพันต่อสภา ซึ่งลงมติให้ใช้ได้ดั่งเดียวกับบทบัญญัติของกฎหมาย ตราบใดที่ยังมีข้อบังคับอยู่ สภานั้นต้องผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตาม

(3) ข้อบังคับเป็นบทบัญญัติประจำตลอดไป ใช้ได้ทุกยุคทุกสมัยไม่ว่าสมาชิกของสภาชุดใหม่หรือชุดต่อ ๆ ไป ก็ต้องปฏิบัติตามมาตราเท่าที่ยังไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

(4) ข้อบังคับมีลักษณะเป็นบทบัญญัติภายในของสภาเท่านั้น ก็จะยกเอาไปอ้างถึงใช้บุคคลภายนอกไม่ได้

ความสำคัญของข้อบังคับของสภา มีดังต่อไปนี้

ในทางปฏิบัติข้อบังคับของสภามีความสำคัญมาก เพราะเป็นบทบัญญัติซึ่งกำหนดวิธีดำเนินงานและองค์กรภายในของสภา เมื่อมีข้อบังคับไม่ดี การงานของสภาก็จะยุ่งและชักช้า ถ้ามีข้อบังคับดี ก็มีโอกาสจะทำให้งานของสภาเรียบร้อยได้

อนึ่ง ความสำคัญของข้อบังคับมีอยู่จนกระทั่งว่า ในบางคราวแทนที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ เราเพียงแต่แก้ไขข้อบังคับเท่านั้นเพียงพอ จะช่วยให้การงานของสภารวดเร็ว หรือเรียบร้อยยิ่งขึ้น และการแก้ไขก็ทำได้ง่ายกว่า ไม่ต้องมีพิธีตรองมากเหมือนแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ข้อ 3 ตาม ตามบทบัญญัติ มาตรา 75 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 บัญญัติไว้ว่า

“ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นรองประธานรัฐสภา”

ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยหรือไม่กับการที่ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นรองประธานรัฐสภา

แนวคำตอบ แนวคำตอบอาจเป็นได้ทั้งสองแง่ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ แต่จะต้องให้เหตุผลในความคิดเห็นนั้น ๆ เป็นสำคัญ

นอกจากนั้นจะต้องตอบถึงอำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภาด้วย ว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการตั้งนายกรัฐมนตรี (มาตรา 146 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521) ตลอดจนตั้งประธานรัฐสภาที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของรัฐสภา ในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามระเบียบ และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (มาตรา 75 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521)

ข้อ 4 ตามที่รัฐบาลไทยได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 ตามความในพระราชกฤษฎีกาประกาศยุบสภา ความว่า “ตามที่ได้มีการตราพระราชกำหนดเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 (2529) ออกใช้บังคับและสภาผู้แทนราษฎรประชุมเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 ได้มีมติไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว อันเป็นเหตุให้พระราชกำหนดนั้นตกไป จากการวิเคราะห์สาเหตุแห่งการไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว เห็นว่า สภาผู้แทนราษฎรมิได้คำนึงถึงเหตุผลในการตราพระราชกำหนด หากสืบเนื่องมาจากความแตกแยกในพรรคการเมืองบางพรรค หากให้สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ยังคงทำหน้าที่ต่อไป ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินและกระทบถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ และจะนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สมควรยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นมาใหม่.....”

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยหรือไม่กับเหตุผลที่รัฐบาลได้อ้างไว้ในพระราชกฤษฎีกาประกาศยุบสภานับดังกล่าวมานี้

แนวคำตอบ แนวคำตอบอาจเป็นได้ทั้งสองแง่ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ แต่ต้องให้เหตุผลในความคิดเห็นนั้น ๆ เป็นสำคัญ

นอกจากนั้นจะต้องตอบถึง เจื่อนใจในการยุบสภาทางทฤษฎีกฎหมายรัฐธรรมนูญ และทางทฤษฎีกฎหมายรัฐสภาด้วยว่าเป็นอย่างไร และวิเคราะห์ว่าการยุบสภาเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2529 นี้ เป็นไปตามทฤษฎีหรือไม่ ตลอดจนกระทั่งเจื่อนใจและหลักเกณฑ์การออกพระราชกำหนด ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 ด้วย